

Valvontaosasto
OHJAS
Oikeudelliset asiat
Iisakki Anttila

23.02.2026

Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Hallintovaliokunnan lausuntopyyntöön 17.02.2026

Tullin lausunto hallituksen esityksestä laeiksi esitutkintalain, oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain ja oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 3 b §:n muuttamisesta

Hallintovaliokunta on pyytänyt Tullin lausuntoa hallituksen esityksestä laeiksi esitutkintalain, oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain ja oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 3 b §:n muuttamisesta (HE 188/2025 vp). Esitys sisältää ehdotuksia rikosprosessin sujuvoittamiseksi muuttamalla oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain, esitutkintalain ja oikeudenkäymiskaaren säännöksiä.

Tulli kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausunto asiassa.

Rikosilmoitusharkinta on Tullin esitutkinnassa pientä. Esitys siitä, että esitutkinta voitaisiin lopettaa vähäisissä tapauksissa, ilman syyttäjälle tehtävää rajoitusesitystä on hyvä. Nykyisin syyttäjälle tehtävä rajoitusesitys päätöksineen on tarpeeton lisätoimi. Syyttäjä päätyy harvoin tullirikoksissa muuhun kuin esitettyyn lopputulokseen.

Syyttäjäyhteistyön muuttaminen neuvotteluvollisuudeksi on nykyisillä syyttäjien resursseilla ja alueilla kestävä ratkaisu, joka todellisuudessa vain viivästyttää sekä käynnissä olevia syyttäjien töitä, että esitutkinnan toimittamista. Syyttäjillä ei nykyisin ole aikaa syyttäjäyhteistyöhön kuten aiemmin oli. Lisäksi syyttäjätöiden organisointi, jossa juttu laskeutuu toiselle puolelle Suomea kuin missä esitutkinta suoritetaan ja siirtyä ennen varsinaista syyteharkintaa kolmelle tai neljälle eri syyttäjälle tuottaa todellisuudessa vain lisätyötä. Tullin näkemyksen mukaan nykyiset järjestelyt syyttäjän kanssa ovat toimivia.

Loppulausuntomenettelyn kehittäminen voisi teoriassa tuoda valmiimpia juttuja syyteharkintaan. Valitettavasti käytännössä varsin harvoin näin tulee tapahtumaan. Loppulausunto on parhaimmillaan oikeudellisten kysymysten esiin nostamista sekä sen määrittelyä mikä asiassa on riitaisaa ja mikä ei. Käytännössä loppulausunnon tekeminen aiheuttaa usein annettuihin määräaikoihin lisäajan pyytämistä, jo esitutkinnassa esitetyn kiistämisen toistamista ja merkityksettömien lisätutkintatoimien esittämistä. Nykyisellään ja esitetyssä muodossa loppulausuntomenettely pidentää esitutkinnan aikaa, mutta ei tuo merkittävää lisäarvoa itse tutkinnalle tai syyteharkinnalle.

Tulli suhtautuu positiivisesti yleistiedoksiannon käyttämiseen laajoissa rikosasioissa.

Valvontaosasto
OHJAS
Oikeudelliset asiat
Iisakki Anttila

23.02.2026

Kansallinen rikosprosessi on ajatuksellisesti rakennettu suomalaisia ja Suomessa asuvia henkilöitä ajatellen. Tullin rikostorjuntaympäristössä ulkomailla asuvat ja vain Suomessa käyvät henkilöt koostavat yli puolet Tullin asiakkaista. Kokonaisuutena ajatellen Tullin nykyinen prosessi on toimiva eikä sen muuttamiseksi ole Tullin näkökulmasta tarvetta.

Iisakki Anttila
tulliylitarkastaja

Jakelu
Tiedoksi

Hallintovaliokunta
Tulli valvontaosasto